

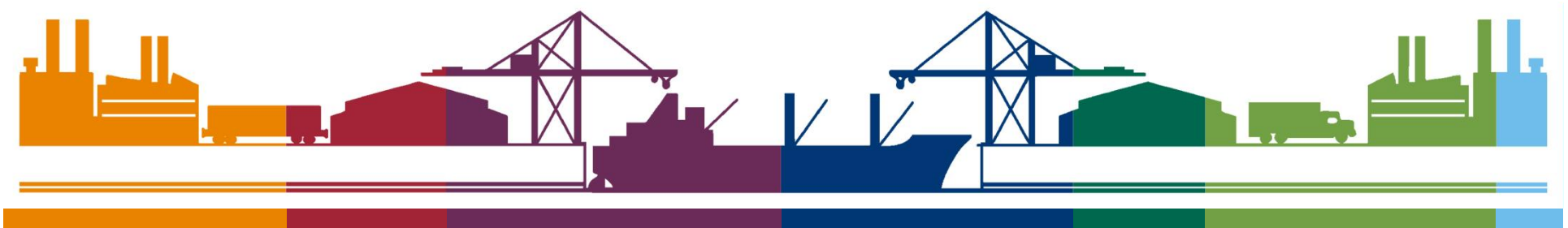
Turun yliopisto
University of Turku

AIS-DATAN JA PORTNET- TIETOLIIKENNEJÄRJESTELMÄN TIETOJEN HYÖDYNNETTÄVYYS SUOJATTAVIEN KOHTEIDEN ANALYYSISSÄ

**Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus MKK
Anne Erkkilä-Välimäki ja Reima Helminen**

MATINE-seminaari 17.11.2016

PERUSTIEDOT

Tutkimushanke: AIS-datan ja Portnet-tietoliikennejärjestelmän tietojen hyödynnettävyys suojattavien kohteiden analyysissä

Toteuttaja: Turun yliopiston Brahea-keskus, Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus

MATINE-rahoitus: 47 426 eur

Muut rahoittajat: Turun yliopisto

Toteutusaika: 1-11/2016

Toteutustapa: kirjallisuusselvitys, haastattelut / tiedonhankinta

TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Suomen riippuvuus merikuljetuksista

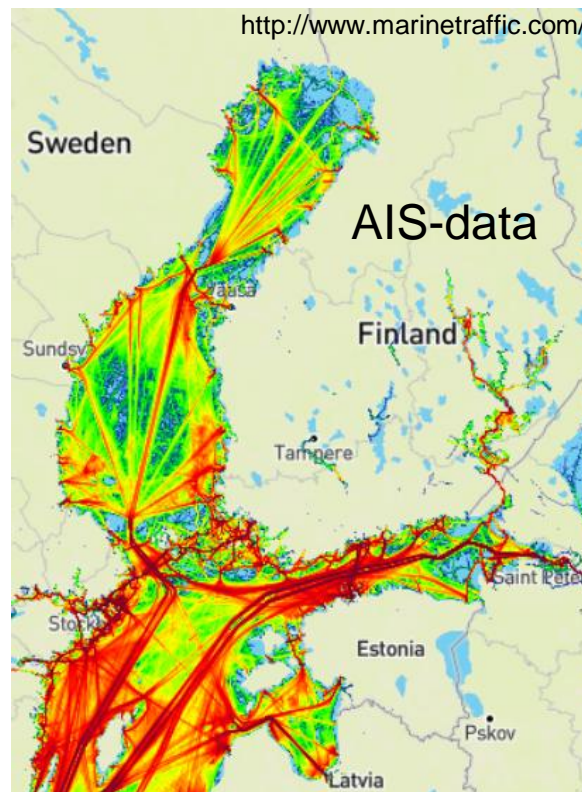
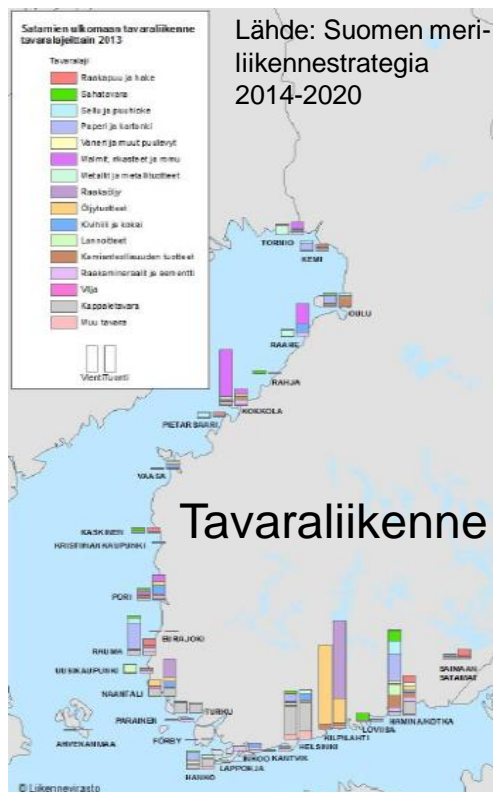
- n. 80% tuonnista
- huoltovarmuuskriittistä infrastruktuuria

Big data ja spatio-temporal GIS

- analyysit valmiussuunnittelun tueksi

Alusliikenteen hahmottaminen kokonaisilmiönä

- liiketieto + tavaravirrat

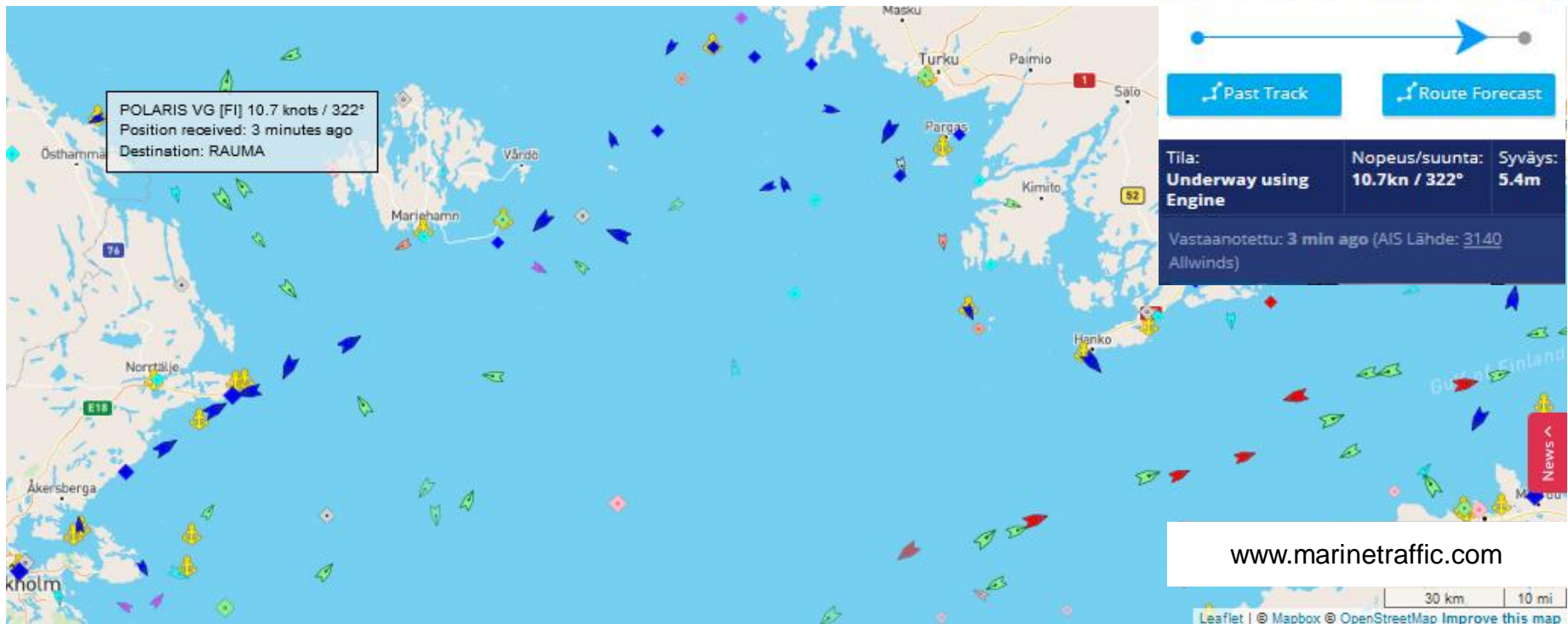

Mitä tavaroita / tuotteita?
Missä?
Milloin?
Millaisissa määrin?

TUTKIMUKSEN TAVOITE

- Alun perin muuta tarkoitusta varten luotujen tietojärjestelmien aineistojen käyttökelpoisuus huoltovarmuskriittisten tavaravirtojen analyysissä.
- Valmiussuunnittelun tueksi: suojattavien kohteiden ja muiden varautumismahdollisuuksien arviointi.

TIETOJÄRJESTELMIÄ

Alusten liiketieto

- Automatic Identification System AIS (Liikennevirasto, VTS)

Satamakäynnit

- Portnet (Liikennevirasto ja Tulli)
- PortTraffic (Liikennevirasto)

Ulkomaankauppa

- Tullin tietojärjestelmät, mm. AREX

Statistical database ▶ Foreign Trade Statistics ▶ CN

Table: CN

Mark your selections in list boxes below or go to the [Advanced Selection Page](#)

Marking tips

[Basic information](#) [Note](#) [Search Tips](#)

Classification of Products CN8 Total 13848 Selected 0	Timeperiod Total 176 Selected 0	Country Total 250 Selected 0
39119019 (2002-...) Copolymer of p-cresol a 39119091 (2002-2009) Copolymer of p-cresol a 39119092 (2010-...) Hydrogenated copolymers c 39119093 (2002-2009) Hydrogenated copolymer 39119099 (2002-...) Polymer and prepolymer pla 39121100 (2002-...) Non-plasticised cellulose ac 39121200 (2002-...) Plasticised cellulose acetate 39173011 (2002-...) Chlorinated cellulose w	201608 201607 201606 201605 201604 201603 201602	AA (2002-...) All countries together AD (2002-...) Andorra AE (2002-...) Arab Emirates AF (2002-...) Afghanistan AG (2002-...) Antigua and Barbuda AT (2002-...) Anguilla AL (2002-...) Albania
Flow Total 3 Selected 0	Indicators Total 14 Selected 0	uljas.tulli.fi/
Imports by countries of origin Exports by countries of destination Imports by countries of consignment	Value (euro) Change% Quantity Quantity unit code Value/Quantity Supplementary quantity Supplementary quantity unit code	

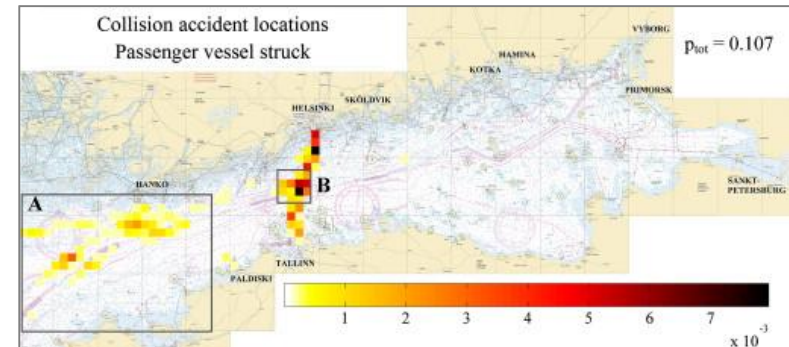
Rauma, FIRAU

<http://www.porttraffic.fi/>

Aluksen nimi	Saapumisaika	Portnet-numero	Edustaja
Polaris VG	10.11.2016 21:00	0/547787	Euroports Rauma Oy
Edellinen satama:	DERSK	Saapumisajan antaja:	Edustaja
Saapumisaika:	10.11.2016 21:00	Saapumisajan tyyppi:	Ennako
Seuraava satama:	DERSK	Lähtöajan antaja:	Edustaja
Lähtöaika:	12.11.2016 06:05	Lähtöajan tyyppi:	Ennako
Laituri:		Sataman osa:	
		Purkaa:	-
		Lastaa:	Kyllä
		Kotimaan liikenteessä:	Ei

AIS-DATAAN LIITTYVIÄ TUTKIMUSLINJOJA TIETEELLISESSÄ KIRJALLISUUDESSA

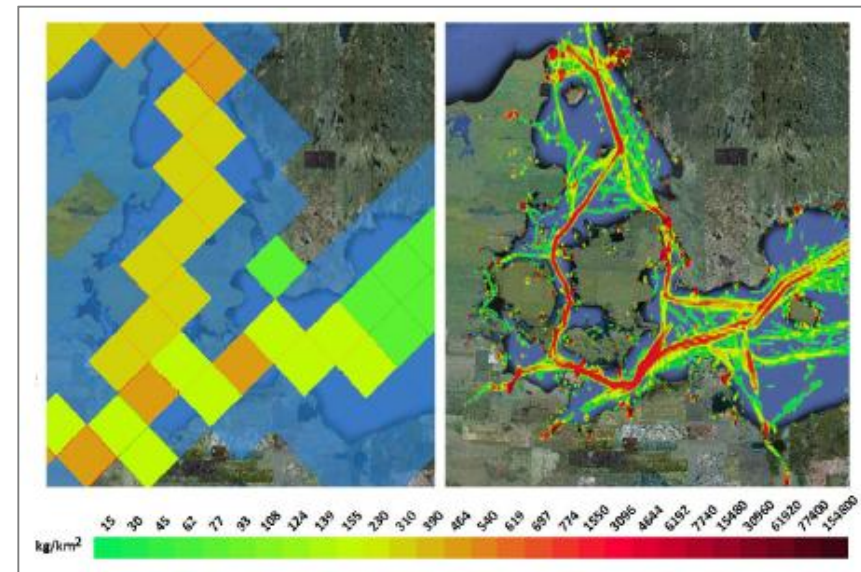
- Törmäys- ja karilleajon riskin mallinnus
- Ympäristön tilaan liittyvän mallinnus, seuranta ja suunnittelu (mm. alusliikenteen ilmapäästöt, melu)
- Satelliitti-AIS, globaali peitto

Montewka et al. 2014. Reliability Engineering & System Safety 124.

Challamel et al. 2012. IEEE Xplore.

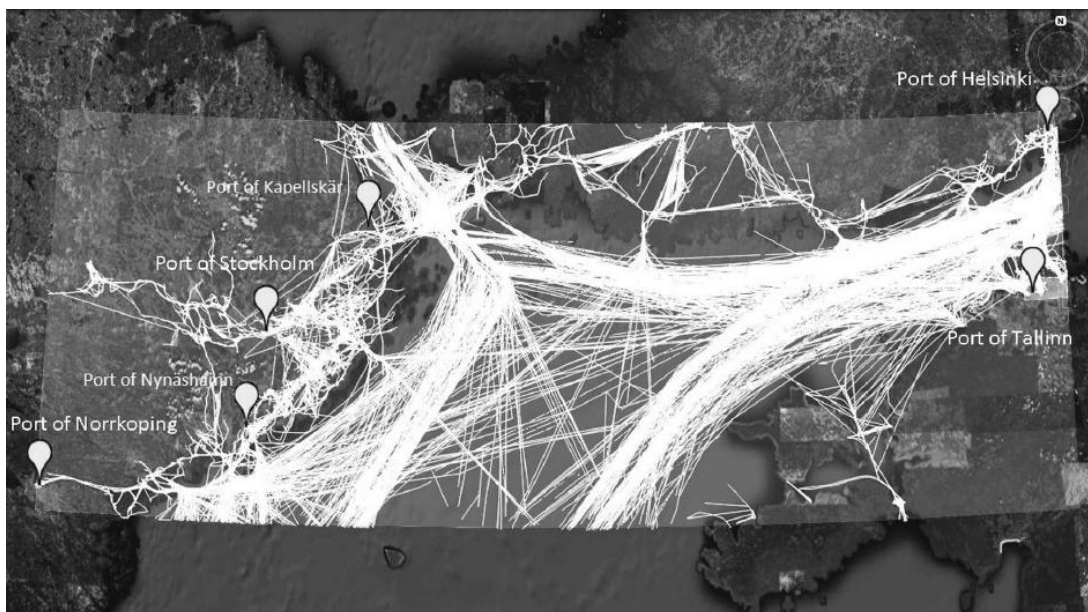

Extension of an assessment model for PM and CO. Jalkanen et al. 2012. Atmos. Chem. Phys. 12.

AIS-DATAAN LIITTYVIÄ TUTKIMUSLINJOJA TIETEELLISESSÄ KIRJALLISUUDESSA

Meritilannekuvan muodostaminen (eri datalähteiden integrointi)

- Alusliikenteen analysointi, visualisointi ja anomalioiden määrittäminen
- SAR-tutkasatelliittien käyttökelpoisuus alusten tunnistamisessa
- SAR-kuvien ja AIS-järjestelmien tuottaman tiedon yhdistäminen

Open data for anomaly detection in maritime surveillance.
Kazemi et al. 2013. Expert Systems with Applications 40.

TABLE I
SAMPLE IMAGES OF (TOP) AN OIL TANKER, (MIDDLE) A BULK CARRIER,
AND (BOTTOM) A CONTAINER SHIP OBTAINED VIA
RADARSAT-2 WITH STANDARD MODE

Optical images of ships	SAR images of ships

Jiang et al. 2016. IEEE Geoscience and Remote Sensing Letters 13.

TUTKIMUSASETELMA

Toteutettavuus selvitys: mahdollisuudet analysoida tavaravirtoja alusten liiketietoon suhteutettuna?

TUTKIMUKSEN ASEMOITUMINEN

TIETOJÄRJESTELMIEN OMINAISUUKSIA

JÄRJESTELMÄ	KÄYTTÖ	TAVARALAJITIETO	KULJETUKSEN IDENTIFIINTI
Automatic Identification System AIS	Alusten identifiointi, alustyyppien tunnistaminen, alusten sijainti ja liikkeiden seuranta	Vaaralliset aineet (hazmat) yleistasolla	Aluksen tunnistetiedot yhdistyvät liiketietoon
Portnet	Suomessa satamakäynti-ilmoitusten ”single window”	Lastitiedot tilastotasolla, 35 tavaralajiryhmää, vaarallisten aineiden ilmoitus	Aluksen tunnistetiedot, joka alukselle Portnet-numero (tullin tulonumero)
Tullin tietojärjestelmät	Ulkomaankauppa: mm. INTRASTAT (EU:n sisäkauppa), AREX (EU:n ulkokauppa)	Tarkimmat tavaralajiluokitukset (mm. CN ja TARIC, tuhansia nimikkeitä)	INTRASTAT: ei yksilöityä kuljetustietoa
			AREX: turvatiedot, sis. lastitiedot (tietoa saatavilla osin kuljetuksen aikana)
			Tullausilmoitukset (historiatieto)
PortTraffic	Satamien julkinen aikataulutieto	Ei lastitietoa	Portnet-numero identifioi kuljetuksen

ERI LÄHTEISTÄ OLEVAN TAVARALAJITIEDON YHDISTÄMINEN AIS-DATAAN

Ei voi yhdistää: AIS + INTRASTAT

- Yritykset ilmoittavat EU:n sisäkaupan tavaralajit Tullille
- Combined nomenclature (CN), tuhansia nimekkeitä
- Tavaralajitieto ei yhdisty yksilöitävään kuljetustietoon
- EU:n sisäkauppa huoltovarmuuden kannalta tärkeää

Vähäinen lisäarvo: AIS + Portnet

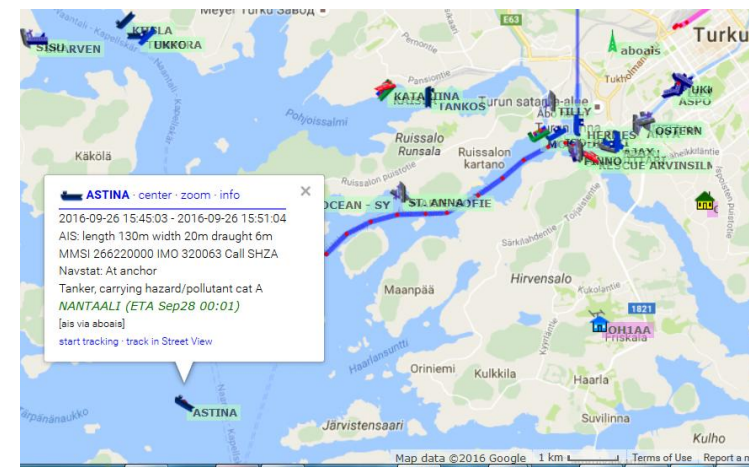
- Portnet on portaali aluskäynti-ilmoitusten tekoon
- Tavaralajitieto tilastointitarkoituksiin, 35 luokkaa

Mahdollinen: AIS + AREX

- EU:n ulkokaupan saapumisilmoituksissa turvatietoilmoitus Tullille, kytkös tavaralajeihin
- MRN, IMO-numero, tavaralajin kuvaus ja luokitus (TARIC 4-taso, tuhansia nimekkeitä)
- Testiaineisto: yhdistettävyyys, ilmoitusten ajankohta, tavaralajikuvaukset

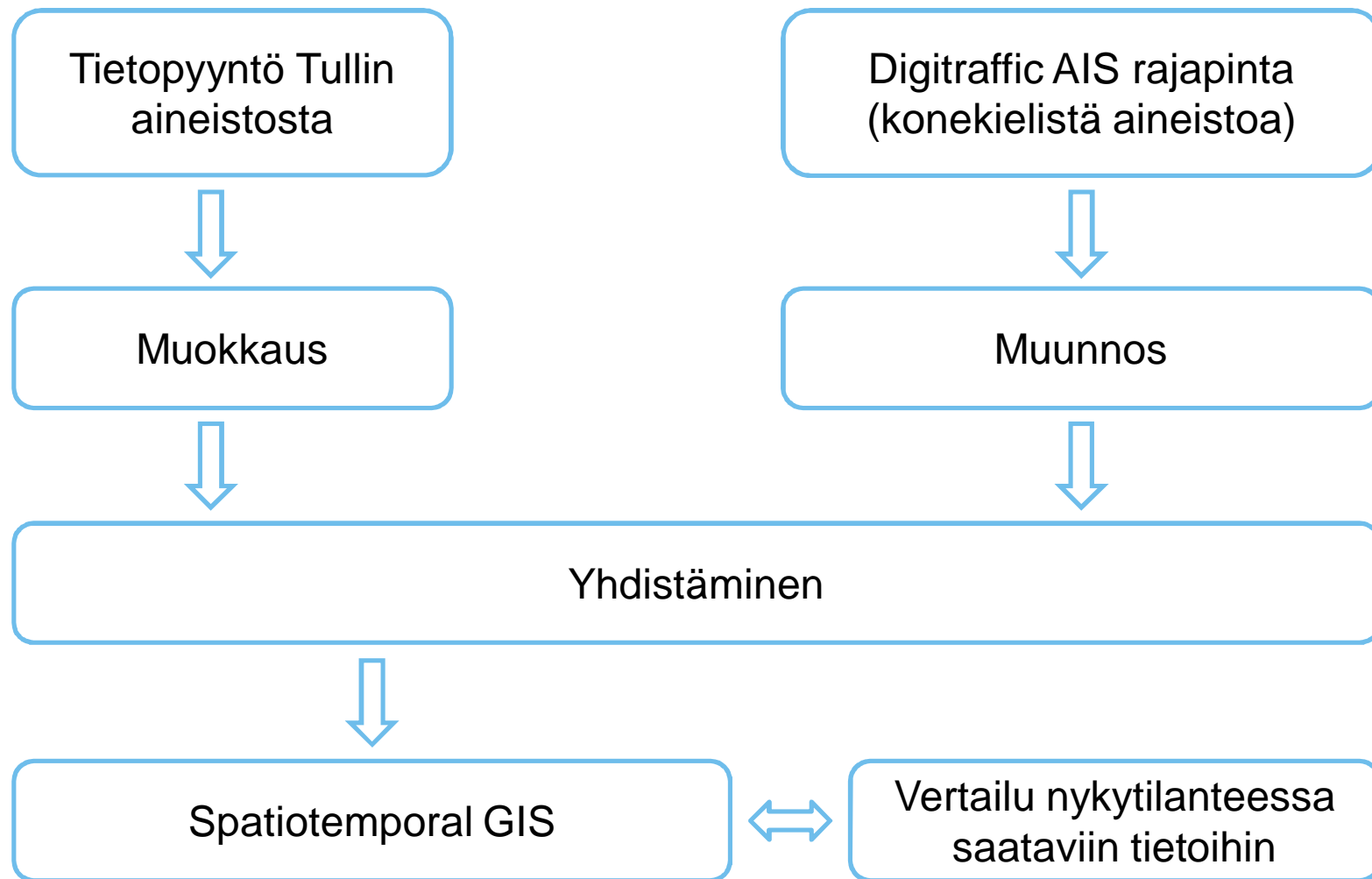
TUONTI 2015	Milj. tonnia	%
EU-maat	26,735	60,1
Itämeren alue	30,040	67,5
Koko tuonti	44,492	100

Lähde: Ulkomaan meriliikennetilasto 2015. Liikenneviraston tilastoja 4/2016.

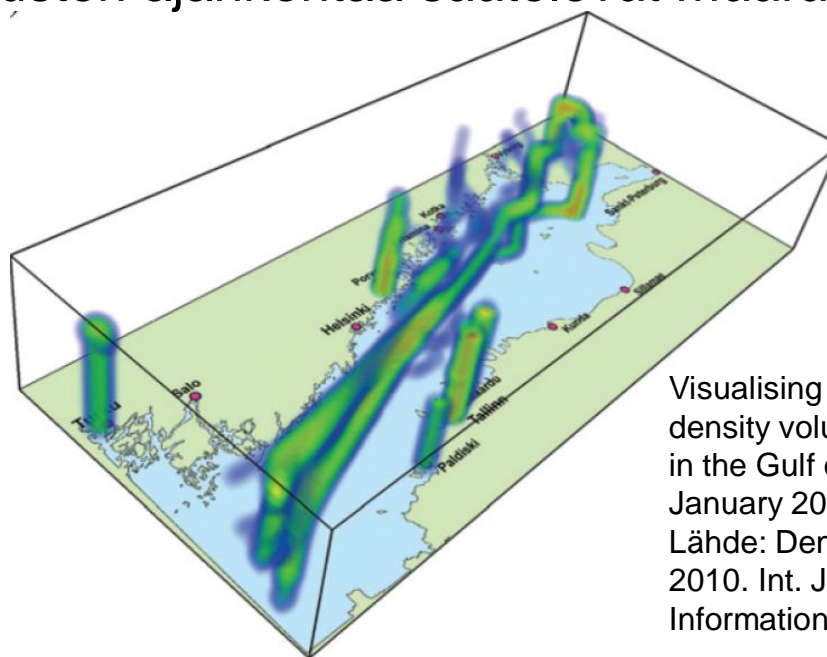
Google Maps Aprs / aprs.fi

AINEISTON KÄSITTELYN TOTEUTUSKONSEPTTI

LESSONS LEARNED...

- Huoltovarmuuden kannalta merkittävien tavaravirtojen analyysi EU:n sisäkaupassa edellyttäisi yhdistämistä kuljetuksen yksilöivään tietoon
- Ennakointitieto (historiadata) vs. reaaliaikaisuus?
  - Lähtökohta historiadatan analyysi: mm. alusliikenteen syklistyys tai alueellinen jakautuminen eri aikoina
  - AREX-järjestelmä ja ilmoitusten ajankohtaa säätelevät määräykset
- Spatiotemporal GIS
  - Paikkatietoanalyysit
  - Alueellis-ajallinen vaihtelu
  - Liiketietoon yhdistetään ominaisuustietoja
  - 3D-tiheyskartat

Visualising space–time density volumes of tankers in the Gulf of Finland on 26 January 2008.
Lähde: Demšar & Virrantaus 2010. Int. J. of Geographical Information Science, 24:10.

LESSONS LEARNED...

- Tavaralajin kytkeminen osasta Suomen meritse kulkevaa ulkomaankauppaa kuljetustapahtumaan on mahdollista. Saatavan tiedon laatu ja merkityksen selvittäminen mielekästä pilottihankkeessa.
- Suomen huoltovarmuuden kannalta merikuljetuskapasiteetti on keskeisen tärkeää infrastruktuuria – merikuljetusketjujen kokonaisuus on monista osista ja toimijoista koostuva, mikä painottaa faktapohjaisen tilannekuvan, tiedonkulun ja johtamisen merkitystä häiriötilanteissa.
- Huoltovarmuuskriittisten tavaravirtojen täsmentyminen tukisi merivoimien valmiussuunnittelua ja samalla parantaisi yleistä huoltovarmuuden suunnittelua.

KIITOS!

Yhteystiedot - <http://mkk.utu.fi>

Anne Erkkilä-Välimäki
Erityisasiantuntija, FT
Puh. + 358 40 592 4931
anne.erkkila-valimaki@utu.fi

Reima Helminen
Erikoistutkija, FM
Puh. + 358 40 580 2411
reima.helminen@utu.fi